

Vastaus lausuntopyyntöön VN/27315/2023-SM-25

Kiitämme Verkestä mahdollisuudesta lausua luonnokseen: ”Kansallinen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn ja torjunnan toimenpideohjelma 2024-2027”.

Yleisesti katsomme, että toimenpideohjelmassa on hyvää, että siinä nähdään kuntien ja järjestöjen nuorisotyön merkitys. Järjestökenttä on kattavasti huomioitu. Samalla haluaisimme muistuttaa, että myös kirkon piirissä ja seurakunnissa tehdään merkittävää nuorisotyötä. Edelleen on valtavan tärkeää, että nuoret nähdään tiedontuottajina.

Kiitämme myös, miten Verken tuottama materiaali on huomioitu digitaaliseen nuorisotyöhön liittyen.

Toimenpide 6:

Toimenpiteessä ehdotamme, että huomioidaan julkisen keskustelun lisäksi, mitä vaikuttavassa asemassa olevat henkilöt tuottavat myös omissa puolijulkisissa ja yksityisissä kanavissaan ja alustoilla. Julkisesti käydyllä keskustelulla voidaan ohjata radikaalimman sisällön pariin muille kanaville.

Toimenpide 10:

Verkessä olemme aktiivisesti omassa toiminnassamme tuoneet nuorisoalan tietoisuuteen kehittyvän teknologian, kuten tekoälyn, vaikutuksia nuoriin. Katsomme, että kehittyvän teknologiaan on mahdollista tutustua, kokeilla ja siitä keskustella. Tunnistamalla ja harjaannuttamalla mm. nuoria, kuinka eri teknologioita voidaan käyttää, pystytään myös lisäämään ymmärrystä, kuinka niitä voidaan käyttää haitallisella tavalla, kuten väkivaltaiseen radikalisoitumiseen ja ekstremistiseen toimintaan. Pidämme tärkeänä, että teknologioita, kuten tekoälyä, opastetaan laajasti, ei ainoastaan uhkia ja haittoja korostaen. Teknologiasta ja tekoälystä voidaan lisätä ymmärrystä sekä tietotaitoa myös siitä, kuinka niitä on mahdollista käyttää väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremistisen toiminnan havaitsemiseen ja estämiseen.

Toimenpide 14:

On todella hienoa, että nuorten osaaminen tunnustetaan ja sille annetaan hyödyntämisen paikkoja toimenpideohjelmassa. Nuorten osaamista kannattaa

hyödyntää myös kokonaisvaltaisemmin, myös muuten kuin toimia suunniteltaessa. Nuorilla on arvokasta tietoa, missä heidän ikäryhmänsä keskustelee ja mistä aiheista.

Toimenpide 33:

Nuorisoalan osaaminen koskien digitaalisia ympäristöjä on arvokasta. Nuorisoalalla on kehitetty monia toimintamalleja, kuinka esimerkiksi someen kannattaa jalkautua (Sua varten somessa) tai kuinka eri digialustoilla voi etsiä nuoria (Helsingin kaupungin Pelietsivä-hanke). Lisäksi nuorisoalalla on digitaaliseen työhön orientoituneita nuoriso-ohjaajia ja koordinaattoreita, jotka tuntevat nuorten digitaalista maailmaa ja ovat luoneet malleja arkityöhön näissä ympäristöissä. Nuorisoalalla vahvuus on kohtaamisessa ja yksilön kannustamisessa yhteisöihin, jotka ovat olennaisia radikalisoitumista ja ekstremismia ennaltaehkäisemisessä. Matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevää toimintaa tehdään jo nuorisoalalla paljon, ja valmiita toimintamalleja ja moninaisia menetelmiä on kehitetty monia, joista on hyötyä myös muiden toimijoiden käytössä.

Toimenpide 34:

Toimenpiteessä on kirjattu: "Myös medialla on mahdollisuuksia vaikuttaa toimenpiteen teemoihin niin paikallisella, alueellisella kuin kansallisellakin tasolla". Ehdotamme Verkessä lauseen uudelleenmuotoilua ja täydennystä. Edellä mainitussa muotoilussa ei oteta huomioon julkaisualustoina toimivia palveluntuottajia ja heidän vastuullisuuttaan sisältöjen julkaisussa ja moderoinnista. Ehdotamme, että tässä huomioitaisiin, että myös palveluntuottajilla ja alustayrityksillä on vastuu sisältöjen julkaisualustana.

Toimenpide 35:

Toimenpide asettaa tavoitteeksi, että lapset ja nuoret "...osaavat huomioida toisten, eri lailla ajattelevien henkilöiden ja ihmisryhmien näkemyksiä ihmisoikeudet huomioiden". Nuorisobarometri 2023 mukaan nuoret ovat pääosin myötämielisiä esimerkiksi eri katsomuksiin ja niiden rinnakkaiseloon. Lisäksi nuoret suhtautuvat myönteisesti kaikkien oikeuteen puhua uskonnostaan tai katsomuksestaan koulussa. Näin ollen näyttää siltä, että nuoret suhtautuvat avarasti erilaisiin näkemyksiin ja ajatuksiin. Yleistä keskustelua seurattaessa huomio kiinnittyy lasten ja nuorten sijasta aikuisten väliseen vuorovaikutukseen. Toivomme, että lapsille ja nuorille suunnattuja toimenpiteitä voisi myös toteuttaa aikuisväestölle, sillä aikuiset ovat näkyvästi esillä eri medioissa ja keskustelualustoilla kärkkäästi ja lapset ja nuoret näkevät tätä käytöstä jatkuvasti.

Toimenpide 38:

Ehdotamme, että myös nuorisotyön mahdollisuuksia tarkastellaan nuorten ja nuorten aikuisten osallistumisesta yhteiskunnalliseen toimintaan. Toimenpide-ehdotukset

toteutuvat jo nyt varsinkin alle 18-vuotiailla nuorilla nuorisotyön toimesta. Nuorisolain mukaan kaikki alle 29-vuotiaat ovat nuoria. Tällä hetkellä nuorten aikuisten parissa nuorisotyötä tekee erityisesti etsivä nuorisotyö. Monet järjestötoimijat tekevät nuorten ja nuorten aikuisten parissa töitä kyseisten ryhmien yhteisöllisyyden lisäämiseksi.

Toimenpide 39:

Pyydämme kiinnittämään huomiota, että monet nuoret ja nuoret aikuiset ovat löytäneet yhteisönsä ja ryhmänsä digitaalisilta alustoilta, kuten erilaisilta keskustelupalstoilta, somealustoilta ja digipelien ympärille syntyneistä yhteisöistä. Kuitenkin, näiden suosiosta huolimatta näillä alustoilla työskentelee huomattavan vähän ammattilaisia suhteessa niiden suosioon. Myös ammattilaisten osaamista digitaalisesta yhteisöllisyydestä ja niihin ohjaamisessa tulisi vahvistaa.

Helsingissä 6.6.2024

Iita-Mari Ruponen
Suunnittelija, Verke